Jurymotiveringar Årets mobila bibliotek

- 2025: Bokbussen i Södertälje.

Juryns motivering:

”Utmärkelsen Årets mobila bibliotek 2025 tilldelas en kommun som genom aktivt arbete från grunden byggt upp och utvecklat en välfungerande och blomstrande mobil biblioteksverksamhet. Hela kedjan från politiskt mod och initiativkraft till kompetent och engagerad bibliotekspersonal har skapat de förutsättningar som krävs. Verksamheten har på kort tid utvecklats till en relevant aktör som främjar läsning, kultur och mellanmänskliga möten i kommunen. Med sitt hängivna och målmedvetna arbete med att bygga upp en helt ny, mobil biblioteksverksamhet, utgör bokbussen i Södertälje ett inspirerande och vägledande exempel för mobil biblioteksverksamhet.”

- 2024: **Bokbussarna i Uppsala**.

Juryns motivering:

“Att bedriva mobil biblioteksverksamhet i en folkrik landsbygdskommun kräver inte enbart att grundverksamheten är väl utvecklad och att logistiken fungerar – utan även att verksamheten har en vilja att genomföra förändringar för att kunna anpassa sig till en föränderlig omvärld och att den ges resurser att genomföra dessa.

Sedan 2020 har Uppsalas mobila biblioteksverksamhet genomgått genomgripande förändringar – med gott resultat. Dessa förändringar var en del av en långsiktig utvecklingsplan som även innebar ökade resurser i form av först en, sedan två, bibliotekarietjänster för biblioteksbussarna. Genom medborgardialoger och samverkan med lokala aktörer, har invånarnas delaktighet ökat och lagt grunden för en verksamhet som utgår från användarnas reella behov. Med sitt tydliga landsbygdsfokus har biblioteksbussarna stärkt sina funktioner som mötesplatser. Tillgängligheten, speciellt i Uppsalas nya biblioteksbuss, är god och verksamheten är väl utvecklad, särskilt i relation till gruppen barn och unga. För att ytterligare öka barns tillgång till den mobila verksamhetens utbud, finns en dialog och ett samarbete med Uppsalas förskolor.

Läsfrämjandearbetet är förankrat i beprövade metoder, vilket dock inte hindrar personalen att även utveckla och testa nya metoder. Detta märks i de kreativa aktiviteter som kommer besökarna till godo. Värt att nämna är den mobila verksamhetens arbete för, med och om nationella minoriteter och med att främja den samiska kulturen. Uppsala kommun har genom ett långsiktigt och seriöst arbete utvecklat den mobila biblioteksverksamheten och fungerar därför som ett föredöme för andra mobila bibliotek.”

- 2023: **Julla Májja**, den samiska biblioteksbussen.

Juryns motivering:

“Tack vare samarbetet V8 mellan de åtta inlandskommunerna Sorsele, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Storuman, Vilhelmina, Åsele och de samiska samordnarna når den samiska litteraturen och kulturen ut till många av de som bor i Västerbotten. Biblioteksbussen Julla Májja besöker platser runt om i alla kommunerna och har med sig samisk och lokal litteratur under sina turer. Vidare kommer Julla Májja med exempelvis språkrevitalisering, samtal om psykisk ohälsa, matens kretslopp från fjäll till bord, renskötselyrket, traditionell kunskap, duodji, jojk, teater, film och litteratur. Verksamheten riktar sig till besökare i alla åldrar och samarbetar med många olika aktörer i samhället. De åtta kommunbiblioteken bistår Julla Májja med sitt samlade mediebestånd. Det innebär bland annat att besökarna både kan låna, återlämna och beställa hela V8-bibliotekens utbud via Julla Májja. De kommuner som är involverade i samarbetet är till ytan större än de cirka hundra kommunerna i Skåne län, Stockholms län, och Västra Götalands län tillsammans. När det bor 5,6 miljoner i storstadslänen bor det dock i Julla Májjas hela upptagningsområde drygt 37 000 personer. Det ger en fingervisning om förutsättningarna för det enastående arbete Julla Májja gör för att tillgängliggöra kultur i en av landets allra mest glesa delar. Att de dessutom arbetar med att tillgängliggöra språk och kultur för Europas enda urfolk, samt sprider kunskap om den samiska minoriteten till andra grupper, gör Julla Májja till en värdefull verksamhet även ur ett internationellt perspektiv, väl värd att lyfta som ett gott exempel för andra länder och världsdelar. För ett ambitiöst och idogt arbete med att nå ut till allmänheten med den samiska kulturen och de samiska språken utser vi Julla Májja – den samiska biblioteksbussen till årets mobila bibliotek 2023”.

- 2022: **Bokbussarna i Göteborg**.

Juryns motivering:

“Årets mobila bibliotek har inte bara en imponerande turlista med ett stort antal fasta hållplatser varvat med flexibla pop up-stopp, de har även en formgivning som väcker nyfikenhet och sprider glädje vart de än kommer. Både den i sanning fantasifulla inredningen och de magiskt vackra illustrationerna som täcker utsidan kan få besökarna att drömma sig bort till andra världar än den de befinner sig i just nu - på samma sätt som en bra, spännande bok kan göra!

Att de två (!) fullstora bokbussarna har en uttalad inriktning mot den viktiga målgruppen barn/unga och dessutom tar ett fint miljöansvar i och med att bussarna är eldrivna gör att verksamheten känns mycket modern och nytänkande. Modern och användarvänlig känns också den nya appen som tagits fram, i syfte att underlätta för besökarna att hålla koll på var bussarna befinner sig.

Juryn har beslutat att tilldela utmärkelsen Årets mobila bibliotek 2022 till de två Bokbussarna i Göteborg som arbetar uppsökande på bred front för att inte missa en enda lässugen unge! Detta läsfrämjande arbete för barn/unga i Göteborg med omnejd kännetecknas dels av ett strategiskt, långsiktigt arbete i form av exempelvis regelbundna besök i områden där läsförmågan är låg, dels av ett snabbfotat, spontant dito i form av pop up-besök på platser där många barn verkar befinna sig just den här lördagen."

- 2021: **Piteå bokbuss**.

Juryns motivering:

"Årets mobila bibliotek har lyckats leva upp till det klassiska bokbussuppdraget - att tillgodose litteraturbehovet hos skolor och förskolor samt hos de familjer som bebor traktens allra mest avlägsna byar och gårdar. Samtidigt präglas verksamheten av ett nytänkande som ger besökarna möjligheter till upplevelser som stärker "intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt", helt i enlighet med Bibliotekslagens skrivning.

Arbetet kännetecknas av en öppenhet och nyfikenhet på många olika områden, vilket visar sig i det breda program- och litteraturutbud som erbjuds och de många olika platser där det är möjligt att mötas av Årets Mobila Bibliotek. Alltifrån slajmtillverkning till konstworkshops med kaniner (!) finns på programmet och turlistan sträcker sig från besök på fotbollsturneringar, via välkomstdagar för nyanlända till besök på rättspsyk. Så fort coronarestriktionerna lättar, väntar även en förberedd och efterlängtad digital satsning, i samarbete med universitet och region.

Juryn har beslutat att tilldela utmärkelsen Årets mobila bibliotek 2021 till Piteå bokbuss som arbetar läsfrämjande mot skolor, allmänhet och särskilda grupper i samhället. Ett flexibelt förhållningssätt har lett till spännande verksamhet som omfattar allt från hembesök som tävlingsvinst till att sprida läsglädje bland badgästerna på Pite Havsbad."

- 2020: **Hudiksvalls mobila bibliotek**.

Juryns motivering:

"Med utökad kulturverksamhet i samverkan med andra aktörer ges invånare möjlighet att uppleva teater, föreläsningar och film där de bor. Med ett fördjupat demokratiperspektiv fungerar det mobila biblioteket även som en resurs för samhällsinformation och samhällsservice utanför centralorten.

Den som besöker det mobila biblioteket ska erbjudas ett utbud som tål att jämföras med huvudbiblioteket och filialerna. Det har vinnaren av Svensk biblioteksförenings utmärkelse Årets mobila bibliotek lyckats med.

Hållbarhet, tillgänglighet, digital delaktighet och likvärdighet är ledord för en verksamhet med många funktioner.

Bussens konstnärliga gestaltning som berör ämnen som demokrati och framtidstro är målad av konstnären Samira Englund.

Juryn har beslutat att tilldela utmärkelsen Årets mobila bibliotek 2020 till Hudiksvalls mobila bibliotek för sin genomtänkta verksamhet som är väl förankrad i samhället med ett flexibelt fordon som skapar möjligheter."

- 2019: **Torsby kommuns bokbuss**.

Juryns motivering:

“Mobil biblioteksverksamhet kan, när den ges rätt förutsättningar, vara en form av samhälls- och kulturinstitution som verkligen skapar ett mervärde för dem den är till för – alla. Förutsättningarna är bland annat att verksamheten kan utvecklas långsiktigt och att de som arbetar med verksamheten får vara delaktiga i en utveckling som har ett helhetstänkande kring allt som har med kultur och service att göra. Men också att organisationen inom sig har en nyfikenhet, flexibilitet och vilja att prova nya vägar, lösningar och samarbetsformer. Det är då den, även i framtiden, kommer att vara relevant för många och med tiden allt fler.

Modern mobil biblioteksverksamhet tar inte bara hand om sitt arv och förvaltar det utan skapar dessutom förutsättningarna för fortsatt utveckling genom att bredda sitt utbud och sin service så att fler samhällsaktörer ser denna verksamhet som en naturlig partner att driva utvecklingsfrågor tillsammans med. Att från politiskt håll fortsätta med medvetna satsningar i denna sorts verksamheter ger såväl invånare som personal en trygghet i att detta är en verksamhet som kommer att finnas kvar länge. Alla dessa faktorer kännetecknar årets pristagare och därför har juryn beslutat att priset som Årets mobila bibliotek 2019 tilldelas Torsby kommuns bokbuss.”

- 2018: **Kungsbackas mobila bibliotek**.

Juryns motivering:

"Årets vinnare är ett tydligt exempel på vad kontinuitet betyder i utvecklingen av en framgångsrik mobil biblioteksverksamhet. Med stort tålamod, genomtänkta lösningar, långsiktiga och tydliga prioriteringar samt hög ambitionsnivå har verksamheten över decennier ständigt utvecklats. Denna långsiktighet har givit den mobila verksamheten möjlighet att utveckla sina samarbeten med andra aktörer och bygga upp en hög kompetens inom personalen. Därigenom har verksamheten kunnat ta en allt större plats i samhället, både som en väsentlig del av bibliotekssystemet i kommunen och som viktig

samhällsinstitution. För att en mobil verksamhet över tid skall fortsätta vara relevant för många krävs en medveten utveckling av arbetet mot olika specifika målgrupper men även den för mobil verksamhet så grundläggande flexibiliteten för att fortsatt finna nya målgrupper, vägar och lösningar. Allt detta har årets pristagare! Därför har juryn beslutat att tilldela utmärkelsen Årets mobila bibliotek 2018 till Kungsbackas mobila bibliotek."

- 2017: **Mobibblan**, Sundsvalls kommun.

Juryns motivering:

”Att förena ett större biblioteksrum för besökare och personal med en mobil verksamhet kan tyckas vara en omöjlig ekvation, men genom att titta på hur andra än bibliotek har löst det och genom att titta utanför landets gränser går det att få inspiration till detta. Att inspireras av information, arbeta vidare med den och skapa något nytt för att sedan, i sin tur, kunna bli en inspiratör åt kollegor är en viktig aspekt av detta pris. Det behövs verksamheter med idéer som kan förverkligas för att andra ska kunna stå för nästa steg och att vi därmed får en kontinuerlig utveckling. Och utveckling består samtidigt av att ge den egna verksamheten nya förutsättningar, bland annat till samverkan och samarbeten med andra aktörer i samhället.

Att skapa nya samverkansmöjligheter gör att den mobila verksamheten tillåter sig att ta en allt större plats, inte bara inom biblioteksområdet utan även inom ett vidgat kulturliv med programverksamhet av olika slag, som mötesplats och träffpunkt, som informationscenter och resurs för demokratisk utveckling. Allt detta är exempel på vad årets pristagare arbetar med. Därför har juryn beslutat att priset Årets mobila bibliotek 2017 skall tilldelas Mobibblan, Sundsvalls kommun.”

- 2016: **Jönköpings bokbussverksamhet**.

Juryns motivering:

“När kommunal biblioteksverksamhet byggs upp och utvecklas går det att välja olika utvecklingsvägar. Den grundläggande förutsättningen är dock att biblioteken, för att även i framtiden vara relevanta, måste fortsätta att utvecklas kontinuerligt. En avgörande del i detta är att det från beslutsfattarnas sida hela tiden finns en insikt om att utveckling kräver engagemang, resurser och uthållighet. När dessa förutsättningar finns för den mobila biblioteksverksamheten ger det både brukare och personal möjlighet att prova nya vägar, att modernisera befintlig verksamhet, att bygga upp nya förväntningar (som också kan infrias) samt att vidga gränserna för vad de mobila biblioteken kan och skall göra. Årets pristagare lever upp till allt detta och därför har juryn beslutat att Årets bokbuss 2016 skall tilldelas Jönköpings bokbussverksamhet.”